



Bernades

Casserres

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sant Pau de Casserres
Emplaçament Per la carretera de Graugés.
Alçada: 587

Coordenades:

Latitud: 42.04371
Longitud: 1.83623
UTM Est (X): 403685
UTM Nord (Y): 4655284

Classificació

Número de fitxa 08049-60
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVI-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL (NN.SS text refós DOGC 4846 de 21/03/2007)
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08048A00300001
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dg., 15/04/2012 - 02:00

Descripció

Masia fonamentada directament damunt la roca natural de planta quadrangular que consta de planta baixa i dos pisos. La coberta, acabada en ràfec de triple filera amb rajols, és de teules àrabs a dues aigües i el carener perpendicular a la façana principal orientada a migdia. L'estructura interna, tant de l'original com de les ampliacions és amb bigues de fusta.

Els paraments són de maçoneria amb restes d'arrebossat i grans carreus a les cantoneres, mentre que l'ampliació posterior fou realitzada amb totxana antiga.

La façana principal té una composició asimètrica amb els eixos desplaçats a l'esquerra. En planta baixa, la única obertura és la porta d'accés, ara de llinda recta de fusta, però que conserva l'arc de punt rodó. En la primera i segona plantes es reproduïx el mateix esquema, on destaca una doble galeria amb columna central, i dues finestres als laterals, amb les llindes, brancals i ampits de pedra treballada.

Reproduïx els esquemes arquitectònics de moltes masies de la zona, on en un moment indeterminat del segle XIX s'amplia un cos de galeries a la façana principal, deixant tapada l'antiga façana i l'antiga porta d'accés.

A l'interior, després del primer cos ampliat de galeries es traspasa l'antic llindar de la casa., amb el portal d'arc adovellat. A la planta baixa es conserven les estances destinades a la producció i al bestiar. En aquesta es conserva part d'una tina de vi i un forn de pa. Entrant a mà dreta hi trobem les escales d'accés a la planta primera que conserva la distribució clàssica amb afegits i divisions posteriors. En aquesta planta es conserven llindes de pedra amb els anys gravats, fruit potser de la primera gran ampliació (1772, 1753).

També es conserven altres llindes amb cares antropomorfes en relleu i elements vegetals geomètrics.

Tenia dues fogaines, la del masover i la dels propietaris. No se'n conserva cap. La dels masovers estava a la façana de ponent i la dels propietaris a la façana de llevant. Ambdues eren cobertes. També hi havia dues pedres per fer oli de ginebre, la més propera al mas molt ben conservada i la segona més llunyana que es va malmetre amb els incendis de l'any 1994.

Observacions:

Al voltant de la masia hi ha 4 volums importants. Al nord-est hi ha la granja de vaques, de teula àrab, bigues de fusta i parets de pedra arrebossada. Connectat a l'est apareix un gran cobert allargat, amb la coberta de teula àrab i fibrociment, bigues de formigó i parets de pedra i totxo, usat com a magatzem. Junt amb l'anterior hi ha un cobert de planta quadrada, de planta baixa i pis, amb la coberta de teula àrab i parets de pedra. Per últim, davant la façana principal, apareix uns coberts allargats emprats com a paller i garatge, de bigues de fusta i parets de totxo o blocs de formigó a les parts noves i de pedra a la planta baixa, extreta del jaciment de Bernades, durant la primera meitat del segle XX.

Història

El primer document que fa referència a la casa Bernades és del segle XIV, on parla d'un tal Bernades de Sant Pau. A causa de la pesta el mas queda abandonat i en estat ruïnós.

Anys més tard, segons un pergami conservat a la casa i signat el 22 d'octubre de 1530, explica com en Joan de Bernades, reclama als monjos de Santa Maria de Serrateix el restabliment de les propietats de la seva família. En el document, Fra Lluís de Claramunt, abat del monestir de Santa Maria de Serrateix convoca als monjos per pactar sota condicions el retorn del mas Bernades de la parròquia de Sant (Pau) de Casserres que l'hereu Joan de Bernades els reclama per poder tornar-hi a viure. En primer lloc s'esmenta l'estat deplorable en que es troba la propietat: "el qual mas és totalment enderrocat i sense casa, i aquesta està descoberta i la major part de les parets enfonsades, i les seves vinyes son ermes i ... de manera que fa ben bé vint anys que l'esmentat monestir no en treu cap profit, i l'hereu d'aquest mas és pobre i no hi vol habitar si nosaltres (...) no (reduïm) per sempre més el cens a un part, i del tot durant tres anys per tal que ell pugui cobrir i obrar la casa de dit mas"; en segon lloc, tot allò que se li retorna: "cases, casals, corts, terres, trossos, camps i honors conreats i erms, muntanyes i plans, arbres, boscos..., aigües, aqüeductes, deveses,

pastures, prats, termes, emprives, fites i totes i cada una de les coses que formen la seva integritat i drets i les seves pertinences", i finalment les condicions que s'estableixen: en primer lloc haurà de cobrir la teulada, i després hi haurà de residir durant quatre anys en els quals tindrà un hereu que assegurí els pagaments a l'abat, al monestir i als seus successors vint-i-dos sous de moneda barcelonina cada Nadal, a més dels delmes del que obtinguin de les terres i un pollastre. Perquè pugui instal·lar-se i aixecar la propietat, els primers quatre anys queda exempt de pagament i els monjos, li donen dos capons i li deixen una bota que es troba a Avià que haurà de restituir en el seu moment.

La família ha conservat el cognom des d'aleshores.

Bibliografia

CARABASSA, LL.; GALLO, C.; SERRA, R.; SIERRA, A.; TOSAS, T. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà. Vol. 5. Ed. Direcció General del Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. Pàgs. 53 a 57.

PLANES i BALL, Josep Albert (2005). Història de Casserres de Berguedà. Ajuntament de la Vila de Casserres.

SERRA, R.; BERNADICH, A.; ROTA, M. (1991). Guia d'Art del Berguedà. El patrimoni arquitectònic i artístic a la comarca. Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà. Pàgs.75 a 79.

